

Obsah

Předmluva	11
Úvod	16
Čajíčkáři	19
Legendy, báje a historky o původu čajovníku a přípravě čajového nápoje	58
Botanické zařazení a popis čajovníku	63
čínský čajovník	66
assámský čajovník	66
indočínské čajovníky	67
hybridní čajovníky - džáty	67
Historické souvislosti postupného rozšiřování čajovníku a čajové kultury v některých zemích	68
Čína	68
Indie	69
Japonsko	70
Cejlon	71
Indonésie	71
Nepál	72
Vietnam	72
Spojené státy americké	72
Africký kontinent	74
Evropa	74
Holandsko	76
Německo, Francie, Itálie, Švýcarsko	77
Velká Británie	79
Rusko	81
Výskyt a pěstování čajovníku	83
Sběr čajovníkových lístků	88
Označování čajovníkových lístků	90
Kritéria dělení čajovníkových listů	92
dělení podle kvality	92
dělení podle použité technologie zpracování	93
dělení podle původu	94
dělení podle produkčních oblastí	94
dělení podle nadmořské výšky	94
dělení podle sběru	95
dělení podle výrobních druhů	95
dělení podle použitých surovin na přípravu nápojů	95
Technologie zpracování, klasifikace a mezinárodní značení jednotlivých výrobních druhů čajovníkových listů podle norem ISO	96

ortodoxní technologie	96
CTC metoda zpracování	101
LTP metoda zpracování	102
Stručná charakteristika značení jednotlivých výrobních druhů čajovníkových listů	103
technologické zpracování nefermentovaných čajovníkových (zelených) listů	104
technologické zpracování polofermentovaných (oolong) čajovníkových listů	105
technologické zpracování čajovníkových listů na přípravu tzv. bílých čajových nápojů	106
technologické zpracování čajovníkových listů na tzv. tmavé čajové nápoje	106
technologická příprava čajovníkových listů s přídavkem aromatizujících látek a různých koření	107
příprava skládaných a lisovaných výrobků z čajovníkových listů	108
příprava rozpustných čajových nápojů	108
příprava ledových čajových nápojů	109
příprava sáčkových čajových nápojů	109
příprava ovocných čajových nápojů	110
příprava tzv. nakládaných čajovníkových listů	111
příprava vitaminizovaných čajových nápojů	111
Nejznámější tradiční obchodní směsi, připravené ze zpracovaných čajovníkových listů	113
Produkční a zpracovatelské oblasti světa s čajovníkovými listy a z nich dodávané obchodní druhy	115
Čína	115
Indie	122
Indonésie	125
Japonsko	126
Tchaj-wan	127
Vietnam	128
Cejlon	128
Nepál	129
Turecko	130
Africký kontinent	130
Austrálie a Oceánie	131
Papua-Nová Guinea	131
Argentina a další státy jižní Ameriky	132
Rusko a Kavkazské oblasti	132
Specifika přípravy čajového nápoje v některých oblastech světa	135
Čína	135

Japonsko	139
Čajový domeček	141
Typické nádoby a pomůcky na přípravu čaje	142
Oblečení a další doplňky	142
Příběh tradičního čajového obřadu (ceremoniálu) v Japonsku	142
Indie a Thajsko	145
Írán a další arabské státy	145
Mongolsko	146
Tibet	147
Velká Británie	148
Rusko a státy bývalého Sovětského svazu	150
ruský způsob přípravy	150
gruzinský způsob přípravy	151
kalmytský způsob přípravy	152
turkménský způsob přípravy	152
uzbecký způsob přípravy	152
Afrika	153
Holandsko a další státy Evropy	154
Jižní Amerika	154
příprava a pití čaje v našich oblastech	154
Biologicky aktivní látky přítomné v čajovníkových listech	158
flavonoidy	159
třísloviny	159
purinové alkaloidy	161
sacharidy, pektinové látky, silice, lipidové složky a přírodní barviva	161
enzymy, vitamíny	161
anorganické látky	162
Některé farmakologické účinky čajových nápojů	163
protirakovinové účinky polyfenolických látek	163
působení polyfenolů proti kardiovaskulárním onemocněním	164
další známé účinky polyfenolů na organizmus	165
působení purinových alkaloidů	166
další účinky přítomných látek na organizmus	168
Hodnocení a degustace čajových nápojů	170
Balení, skladování a přeprava čajovníkových listů	173
Falšování pravých čajovníkových listů a jejich náhrada	176
Nejznámější tradiční evropské obchodní firmy s čajovníkovými listy	178
Úloha Východoindických společností v 17. a 18. století	181
Bylinné a ovocné čajové nápoje	182

Nápoje z jiných rostlin než z čajovníkových listů	186
nápoj Maté	186
botanické zařazení a popis	187
sběr a technologické zpracování	187
označení a balení čaje Maté	188
použití, obsahové látky a nedostatky Maté	189
Kata jedlá (<i>Catha edulis</i>)	189
botanické zařazení, výskyt a pěstování	190
obsahové a účinné látky	190
způsoby používání, a označování	191
Guarana (<i>Paulinia cupana</i>)	192
Skupina některých dalších rostlin, ze kterých se připravují čajové nápoje	192
Receptář přípravy některých čajových nápojů a pochutin k čaji	194
desatero doporučované znalci pro správnou přípravu čajového nápoje	194
příprava čajových nápojů spařením	196
Čajové nápoje připravené zředěním extraktu	196
švédský čajový nápoj	197
čaj s mátou	197
havanský pohár	197
čajový osvěžující nápoj „svatého Augustina“	197
ledový čajový nápoj	198
čaj „Mount Everest“	198
chlazený čajový nápoj	198
ovocný čajový nápoj	198
čajové ledové kostky	199
čajový pohár „Scharyo“	199
mražený čajový nápoj	199
čajový nápoj podle „lékárníka Josefa“	199
čajový grog	199
silvestrovský punč	200
bowle připravené z čaje	200
čajový nápoj „Masala“	200
čajový punč bez alkoholu	200
Něco k zakousnutí k šálku dobrého čaje	201
anglický koláč	201
skotský ovocný koláč (Dundee Cake)	201
čajové tyčinky	202
čajové pečivo	202
Použitá literatura	204